

[AM2021.08.30V]

Vestre Landsrets 7. afdelings KENDELSE - 30. august 2021 kl. 13.00 - S-1509-21

Som dommere fungerede landsdommerne Chris Olesen, Karen Foldager og Thomas Klyver.

Anklagemyndigheden mod T

Fremlagte bilag:

- mail af 24. august 2021 fra Statsadvokaten for Særlig Økonomisk og International Kriminalitet.

Landsretten afsagde

Kendelse:

Påstande

Statsadvokaten for Særlig Økonomisk og International Kriminalitet (SØIK) har protesteret imod, at advokat A1 bliver beskikket som forsvarer for T. Advokat A1 har nedlagt påstand om, at han beskikkes som forsvarer for T.

Sagsfremstilling

Ved dom afsagt af Retten i Kolding den 24. juni 2021 (Retten i Koldings nr. 3-4703/2021) blev T i en tilståelsessag straffet med fængsel i 6 år for blandt andet at have begået hvidvask og forsøg herpå for ca. 210 mio. kr. T har anket dommen med påstand om formildelse.

Sagen blev ved Retten i Kolding behandlet sammen med sagerne anklagemyndigheden mod X1 (Retten i Koldings nr. 3-4586/2021), anklagemyndigheden mod X2 (Retten i Koldings nr. 3-4587/2021) og anklagemyndigheden mod X3 (Retten i Koldings nr. 3-4588/2021).

Den 28. juni 2021 blev der i overensstemmelse med X2's tilståelse afsagt dom i hans sag. Ved dommen blev X2 straffet med fængsel i 4 år og 6 måneder for blandt andet i forening med T eller efter fælles forståelse med ham og flere uidentificerede gerningsmænd at have foretaget hvidvask for ca. 37,5 mio. kr. X2 blev endvidere udvist med indrejseforbud for bestandig. X2 har anket dommen med påstand om formildelse og frifindelse for påstanden om udvisning (VL S 1392-21).

Ved dom afsagt af Retten i Kolding den 28. juni 2021 blev X4 i overensstemmelse med sin tilståelse straffet med fængsel i 5 år for blandt andet i forening med T eller efter fælles forståelse med ham og flere uidentificerede gerningsmænd at have foretaget hvidvask og forsøg herpå for ca. 103 mio. kr. X4 har anket dommen med påstand om formildelse (VL S-1438-21).

SØIK har anket sagerne mod T , X2 og X4 med påstand om skærpeelse.

Efter anmodning fra SØIK har landsretten den 24. august 2021 besluttet, at sagerne mod T , X2 og X4 skal behandles samlet i landsretten.

I forbindelse med sagens behandling i byretten anmodede T om, at advokat A1 blev beskikket som forsvarer. Retten i Kolding imødekom anmodningen, men ved kendelse af 3. juni 2021 tilbagekaldte retten beskikkelsen. I kendelsen hedder det:

”Under grundlovsforhør den 18. marts 2021 havde retten efter anmodning fra sigtede T beskikket advokat A2 som forsvarer for T . Efter anklagemyndighedens protest mod beskikkelsen blev advokat A2 afbeskikket, idet det blev lagt til grund, at advokat A2 havde et økonomisk engagement med en af de medsigtede. Retten beskikkede herefter under retsmødet advokat A3 som forsvarer for T .

Efter anmodning fra advokat A4 beskikkede retten den 23. marts 2021 advokat A4 som forsvarer for T , idet beskikkelsen af advokat A3 samtidigt blev tilbagekaldt.

Retten modtog den 27. maj 2021 anmodning af 26. maj 2021 fra sigtede T , hvori der anmodes om, at advokat A1 beskikkedes som forsvarer for T .

Retten beskikkede den 27. maj 2021 advokat A1 som forsvarer for T og tilbagekaldte samtidigt beskikkelsen af advokat A4 .

Der var ikke ved fremsendelse af anmodningen om beskikkelse af advokat A1 fremsendt oplysninger om en personlig relation til den mødende anklager, hvilket fremkom ved advokat A1's mail af 28. maj 2021. I advokat A1's mail af 28. maj 2021 er anført:

”...

Som den for T beskikkede forsvarer retter jeg hermed henvendelse.

Jeg skal for god ordens skyld loyal orientere retten om, at undertegnede har en venskabelig relation med den i sagen mødende anklager. Det er min vurdering, at denne rent private relation ikke har habilitetsmæssig indflydelse på undertegnedes mulighed for at virke som forsvarer i sagen, jf. nedenstående. Herudover er det min vurdering, at relationen på ingen måde vil påvirke min professionelle håndtering af forsvarere i sagen.

Jeg bemærker i den forbindelse, at jeg d.d. har orienteret min klient omkring ovennævnte og at min klient fortsat ønsker undertegnede som forsvarer.

Jeg henviser til retsplejelovens § 734, stk. 1, som opregner de tilfælde, hvor en advokat ikke kan beskikkes som forsvarer. Bestemmelsen tager ikke sigtet på en situation som ovennævnte, men rammer alene de situationer, hvor der består egentlige modstående interesse mellem sagens parter, herunder i tilfælde af, at samme forsvarer er beskikket for flere sigtede, at der er flere forsvarer fra det samme kontor, at der sker sideskift fra forurettede til tiltalte samt hvis man er indkaldt som vidne eller lignende. Ingen af disse tilfældegrupper gør sig gældende i nærværende sag, og der er således ingen modstående interesser og dermed interessekonflikt.

Bestemmelsen i § 734 henviser endvidere til, at en advokat ikke kan beskikkes som forsvarer i tilfælde hvor en dommer ville være inhabil i medfør af § 60, stk. 1, nr. 3. Bestemmelsen foreskriver inhabilitet i de tilfælde hvor en advokat er gift med eller beslægtet eller besvogret i op- eller nedstigende linje eller beslægtet i sidelinjen så nær som søskende med en anklager. Der er på ingen måde tale om en sådan relation i nærværende sag, hvorfor det er min vurdering at der ikke eksisterer et habilitetsmæssigt problem.

Praksis ses ej heller at have problematiseret ovennævnte relation og efter undertegnede vurdering er situationen ikke væsentligt anderledes end den hvor to forsvarer med modstridende interesser i samme sag har en venskabelig relation. I sidstnævnte situation ville et habilitetsspørgsmål aldrig komme på tale. Endelig bemærkes det at den juridiske litteratur ej heller ses at have forholdt sig kritisk til den i sagen værende relation. Jeg henviser i den forbindelse til Forsvareren af Thomas Rørdam.

Afslutningsvis henvises til, at udgangspunktet i dansk ret er, at en sigtet har ret til selv at vælge sin forsvarer, jf. retsplejelovens § 730, stk. 1, 1. pkt. Der er tale om en grundlæggende straffeprocessuel regel, som kun er undergået en mindre redaktionel ændring siden retsplejeloven fra 1916. Det frie forsvarervalg er også beskyttet i Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 6, stk. 3, litra c, hvorefter enhver, der er anklaget for en lovovertrædelse, har ret til at forsvare sig personligt eller ved bistand af en forsvarer, som han eller hun selv har valgt. Der skal med andre ord meget tungtvejende grunde til for at fratage en sigtet retten til det frie forsvarer valg. Såfremt retten imod min forventning måtte mene at der består et problem bør det i den forbindelse undersøges om problemet kan afhjælpes på anden måde end ved at fratage den sigtede det frie forsvarervalg.

Måtte retten imod min forventning overveje at tilbagekalde beskikkelsen af undertegnede, anmoder jeg om en frist på 3 dage til, med min klient at drøfte hvilken forsvarer han i så fald måtte ønske.
..."

I specialanklager X5's mail af 28. maj 2021 er anført:

"...

Anklagemyndigheden har modtaget nedenstående e-mail fra advokat A1 af 28. maj 2021.

Den 27. maj 2012 blev advokat A1 beskikket som forsvarer for T, cpr.nr. ..., idet der efter T's ønske skete ombeskikkelse fra advokat A4. T er arrestant og sigtet for hvidvask af ca.

200 millioner kroner i rettens sags.nr. SS-2-973/2021 (SØK-76633-00008-21) sammen med 5 andre personer.

Siden sagens opstart i SØIK i februar 2021 har jeg været anklager på sagen, ligesom jeg har varetaget grundlovsforhør, fristforlængelser og skal møde i sagens hovedforhandling, som for flere af sagens personer forventes at være henholdsvis den 24. og 28. juni 2021.

Som jeg også oplyste retten om telefonisk i går, har jeg et personligt venskab med advokat A1. Advokat A1 har i sin email gjort gældende, at vores relation ikke er til hinder for, at han beskikkes som forsvarer, idet et sådan habilitetsproblem ikke direkte er omfattet af reglerne i retsplejelovens § 734, stk. 1.

Det følger imidlertid af retsplejelovens § 97, at den, der efter reglerne i forvaltningslovens kapitel 2 må anses for inhabil, ikke kan virke som anklager på en straffesag. Ifølge forvaltningslovens § 3, nr. 5, vil en anklager være inhabil i forhold til en bestemt sag, hvis "der i øvrigt foreligger omstændigheder, som er egnede til at vække tvivl om vedkommendes upartiskhed". Efter bestemmelsen kan f.eks. et meget nært venskabsforhold over for en person, der er part i sagen, begrunde inhabilitet.

Spørgsmålet om inhabilitet i nærværende sag er drøftet med ledelsen i SØIK, og det er på denne baggrund anklagemyndighedens klare vurdering, at jeg vil blive inhabil – og derfor ikke må virke som anklager på sagen – såfremt beskikkelsen af advokat A1 fastholdes. Dette understøttes af kendelsen Tfk2000.471/1 afsagt af Østre Landsret, hvor landsretten fandt, at en vicesstatsadvokat ikke var inhabil som følge af et venskab med tre af interessenterne i det advokatinteressentskab, som en forsvarer i sagen stod over for at indtræde i. Landsretten lagde blandt andet vægt på, at det oplyste venskab ikke omfattede den beskikkede forsvarer personligt. Det er imidlertid tilfældet i nærværende sag, hvorfor jeg må anses som inhabil efter retsplejelovens § 97, jf. forvaltningslovens § 3, nr. 5.

Anklagemyndigheden har overvejet, om jeg alene bliver inhabil i relation til T, men da T's sag unægtelig hænger sammen med de øvrige 5 medsigtedes sager, vil jeg blive inhabil i hele komplekset.

Som nævnt ovenfor har jeg været tilknyttet sagen siden opstarten på efterforskningen i SØIK. Der er tale om en særdeles omfattende og kompleks sag om grov økonomisk kriminalitet, som p.t. forsøges afsluttet inden sommerferien.

Såfremt jeg ikke kan virke i sagen som anklager som følge af beskikkelsen af advokat A1, vil dette, efter anklagemyndighedens opfattelse, utvivlsomt forsinke sagen betydeligt både i relation til T's sag, men også i relation til de 5 medsigtedes sager, idet der i så fald vil skulle findes en ny anklager til at overtage og sætte sig ind i det omfangsrige sagskompleks, førend de pt. igangværende drøftelser med sagens forsvarer vil kunne fortsætte, og hovedforhandlinger i slut juni 2021 måtte skulle udskydes.

Advokat A1 opfordres herefter til at meddele retten, hvorvidt man fastholder, at advokat A1 skal være T's forsvarer, eller om der kan ske ombeskikkelse til en anden forsvarer.

Såfremt advokat A1 meddeler, at man fastholder, at han skal være forsvarer på sagen, skal anklagemyndigheden protestere over beskikkelsen af advokat A1 som forsvarer for T i medfør af retsplejelovens § 735, stk. 3, nr. 2, i det forsvarerens medvirken forventes at medføre en væsentligt forsinkelse af sagen, der ligeledes omfatter 5 andre sigtede, som alle sidder varetægtsfængslet. Det skal hertil bemærkes, at hensigten med bestemmelsen i retsplejelovens § 735, stk. 3, nr. 2, er, at hensynet til sagsbehandlingstiden fremover skal veje tungere end hensynet til sigtedes frie forsvarervalg.

..."

I advokat A1's mail af 2. juni 2021 er anført:

"...

Jeg har modtaget anklagemyndighedens nedenstående bemærkninger af 28. maj 2021 og gennemgået disse med min klient under et arrestbesøg den 1. juni 2021. Min klient fastholder ønsket om, at undertegnede bistår ham som forsvarer i sagen.

Det bestrides, at der skulle være grundlag for tilbagekaldelse af beskikkelsen af undertegnede i medfør af retsplejelovens § 736, stk. 1, nr. 2, jf. § 735, stk. 3, nr. 2. Jeg gør i den forbindelse gældende, at beskikkelsen af undertegnede ikke ses at forsinke sagens behandling.

Sagen imod T er endnu ikke berammet til hovedforhandling og der er for nuværende ikke fremsat forslag til berammelser som undertegnede har skullet forholde sig til. Der ses at være berammet retsmøder henholdsvis den 24. og den 28. juni 2021 hvor sagerne imod de medsigtede evt. vil kunne afgøres. Jeg bemærker i den forbindelse, at sagen imod T ikke forventes at kunne afgøres ved disse retsmøder. Jeg har bekræftet at jeg kan give møde de dage hvor der er berammet retsmøder, hvorfor undertegnedes forhold ikke ses at forhindre sagens fremme.

Jeg gør herefter gældende, at beskikkelsen af undertegnede ikke forsinke sagens behandling, allerede fordi sagen ikke er berammet til hovedforhandling og der ikke ses at være taget initiativ hertil.

Forsinkelsen består ifølge anklagemyndigheden i, at sagens vil skulle overdrages til en ny anklager der skal sættes sig ind i denne. Dette som følge af, at beskikkelsen af undertegnede har medført inhabilitet hos specialanklager X5. Anklagemyndigheden anfører endvidere, at dette medfører, at hovedforhandlingerne i slut juni 2021 vil skulle udskydes. Hertil bemærkes, som anført ovenfor, at de berammede retsmøder ikke er en hovedforhandling, samt at min klients sag ikke forventes afgjort ved disse retsmøder. Der er med andre ord ikke tale om omstændigheder som bevirker en omberømmelse af hovedforhandling eller en forsinkelse af sagen i sin helhed.

Det er i den forbindelse desuden min vurdering, at specialanklager X5 ikke vil være inhabil i forhold til de berammede retsmøder den 24. og den 28. juni 2021, idet sagen imod min klient, jf. ovennævnte ikke kan færdiggøres ved disse retsmøder og derfor ikke forventes at skulle behandles. Der ses således ej heller et behov for omberømmelse af disse retsmøder.

Jeg skal samtidig ikke undlade at bemærke, at der på nuværende tidspunkt er mere end 3 uger til de berammede retsmøder skal gennemføres, hvorfor det burde være muligt at finde en anklager der kan give møde. Jeg gør derfor gældende, at en evt. anmodning om aflysning af de berammede retsmøder vil være begrundet i anklagemyndighedens forhold og ikke undertegnedes. Jeg henviser i den forbindelse til min klients ret til frit forsvarervalg hvilket er en rettighed der vejer tungere end hensynet til anklagemyndighedens tilrettelæggelse og valg af anklager. Dette gælder uanset at jeg ikke har haft en forudgående klientrelation til T .

Samlet set er det således min vurdering, at beskikkelsen af undertegnede ikke forsinker sagens behandling og at der derfor ikke er en begrundelse for at tilbagekalde beskikkelsen af undertegnede.

Måtte retten imod min forventning overveje at tilbagekalde beskikkelsen af undertegnede, gentages anmodningen om en frist på 3 dage til, med min klient at drøfte hvilken forsvarer han i så fald måtte ønske.

..."

I specialanklager X5's mail af 2. juni 2021 er anført:

"...

Jeg har modtaget nedenstående bemærkninger fra advokat A1 .

Som jeg også anførte i min tidligere mail, bliver jeg uden tvivl inhabil i hele sagen, det vil sige ikke kun i forhold til T , men også i forhold til sagens øvrige 5 sigtede, såfremt advokat A1 , som er min nære ven, repræsenterer T i sagen.

Uanset, at T ikke vil have sin sag behandlet den 24. eller 28. juni 2021, arbejder jeg p.t. på at få afgjort de øvrige 5 sigtedes sager disse dage. Jeg har en tæt dialog med sagens øvrige forsvarer, som kræver et dybdegående kendskab til denne store og komplicerede sag, hvorfor en anden anklager ikke blot ville kunne overtage arbejdet med sagen på dette stadie, uden at sagen væsentligt forsinkes.

Såfremt jeg ikke kan varetage sagen, vil de øvrige medsigtedes sager derfor ikke kunne blive færdige til evt. tilståelsessager den 24. og 28. juni 2021, og en fastholdelse af beskikkelsen af advokat A1 vil derfor medføre en væsentlig forsinkelse af sagen mod de 5 medsigtede, hvorfor beskikkelsen af advokat A1 straks bør tilbagekaldes, jf. retsplejelovens § 736, stk. 1, nr. 2, jf. § 735, stk. 3, nr. 2.

Det bemærkes, at retten ved afgørelsen af om beskikkelsen af advokat A1 skal tilbagekaldes ifølge forarbejderne til § 735, stk. 3, nr. 2, skal foretage en samlet vurdering, hvori der, ud over det bestående klientforhold og forsvarerens arbejde i sagen indtil nu, bl.a. indgår sagens karakter, hensynet til medsigtede, hensyn til varetægtsfængslede, og at hensynet til sagsbehandlingstiden fremover vægtes tungere i den samlede afvejning.

Hertil skal bemærkes, at advokat A1 ikke har en tidligere klientrelation til T , at jeg kort efter advokat A1 blev beskikket den 27. maj 2021 gjorde ham og retten opmærksom på problemstillingen, at advokat A1 endnu ikke har modtaget sagens akter og derfor ikke har nået at

sætte sig ind i sagen eller drøfte den indgående med T, og at hensynet til de medsigtede, som sidder varetægtsfængslet, taler mod, at advokat A1 fortsat er beskikket i sagen.

Jeg skal anmode om, at retten hurtigst muligt tager stilling til, om advokat A1 skal afbeskikkes, idet jeg har aftalt møder med øvrige forsvarere fra sagen på fredag og mandag, hvilke møder jeg ikke kan varetage, såfremt advokat A1 ikke afbeskikkes.

..."

På rettens forespørgsel har specialanklager X5 i mail af 3. juni 2021 anført:

"...

Retsmøderne den 24. og 28. juni 2021 vil skulle aflyses, og en anden anklager fra SØIK vil først kunne indgå i en formålstjenlig dialog med forsvarerne på den anden side af sommerferien, og herefter skal der fastsættes nyt tidspunkt for retsmøder, som skal berammes med flere forsvarere, hvorfor min forventning vil være, at sagen vil blive forsinket i 2-3 måneder.

..."

De øvrige forsvarere har haft mulighed for at udtale sig.

Advokat Stefan Reinel har ved mail af 3. juni 2021 oplyst, at han fuldtud kan tilslutte sig det af SØIK anførte om anklagerens og forsvarerens habilitet i sagen.

Retten afsagde

Kendelse:

De omhandlede sager vedrører sigtelser for hvidvask af særlig grov beskaffenhed efter straffelovens § 290 a, stk. 2, jf. stk. 1, og de 6 sigtede er varetægtsfængslet. Det er fra anklagemyndighedens side oplyst, at der pågår drøftelser med de sigtedes forsvarere, og at der er en forventning om, at der for flere af de sigtede kan udfærdiges retsmødebegæringer, og at sagerne vil kunne behandles efter retsplejelovens kapitel 76. I forlængelse heraf har retten efter aftale med de involverede forsvarere reserveret 2 retsdage til afvikling af disse retsmøder, henholdsvis den 24. og 28. juni 2021.

Specialanklager X5 har oplyst, at hun, såfremt beskikkelsen af advokat A1 fastholdes, anser sig som inhabil i forhold til alle de sigtede, og at hun som følge heraf må udgå af de igangværende drøftelser med de sigtedes forsvarere. Det er oplyst, at det som følge heraf forventes, at sagen forsinkes med 3 - 4 måneder.

Sigtede, T, har efter grundlovsforhøret anmodet om først beskikkelse af advokat A4 som forsvarer og derefter om ombeskikkelse til advokat A1. Det er oplyst, at A1 kan møde henholdsvis den 24. og den 28. juni 2021, men at det ikke er hensigten, at T's sag skal behandles en af disse dage. Det er oplyst, at der ikke er en i forvejen bestående klientrelation mellem T og advokat A1.

Det fremgår af retsplejelovens § 735, stk. 3, nr. 2, at en person ikke kan beskikkes som forsvarer, hvis den pågældendes medvirken væsentligt vil forsinke sagens behandling. Det var ved indførelsen af bestemmelsen ved lov nr. 714 af 8. juni i 2018 hensigten med bestemmelsen, at sagsbehandlingstiden fremover skulle vægtes tungere i forhold til sigtedes frie forsvarervalg. Det forudsættes, at der

ikke kan ske beskikkelse, såfremt den pågældendes medvirken forventes at medføre en forsinkelse på mere end 6 uger i sammenligning med, at en anden forsvarer beskikkes.

Ved afvejningen af retten til det frie forsvarervalg og sagsbehandlingstiden lægges der vægt på blandt andet, om der er flere sigtede i samme sagskompleks, om de sigtede er varetægtsfængslet, de sigtedes alder, en bestående klientrelation og hensyn til vidner.

I sager sager af en omfang og kompleksitet som nærværende sagskompleks, findes det tillige at måtte indgå i vurderingen, om en ønsket ombeskikkelse til en bestemt forsvarer vil medføre inhabilitet hos en mødende anklager, og at det er sandsynliggjort at denne inhabilitet væsentligt vil forsinke sagens behandling, jf. retsplejelovens § 735, stk. 3, nr. 2, eller dennes analogi.

Efter en samlet vurdering, hvor der navnlig lægges vægt på sagens karakter og kompleksitet, den forventede forsinkelse af sagen, at der ikke er en allerede bestående klientrelation eller oplysninger om, at den ønskede forsvarer har særlige kompetencer eller erfaringer med denne sagstype samt at de medsigtede er varetægtsfængslet, findes hensynet til sagsbehandlingstiden at vægte tungere end det frie forsvarervalg.

Som følge heraf afbeskikkes advokat A1 som forsvarer for sigtede T, jf. retsplejelovens § 736, stk. 1, nr. 2, jf. § 735, stk. 3, nr. 2.

Derfor bestemmes:

Beskikkelse af advokat A1 som forsvarer for T tilbagekaldes.”

Byretten beskikkede herefter som ny forsvarer for T advokat Adam Henning-Bengtson, som er fra samme kontor, som advokat A1.

Advokat Adam Henning-Bengtson har ikke møderet for landsret, og T har i forbindelse med anken af dommen anmodet om, at advokat A1 beskikkes som ny forsvarer.

Anbringender

Advokat A1 og SØIK har henvist til de indlæg, som de fremkom med for byretten.

SØIK har supplerende anført, at X5's venskab med advokat A1 må betegnes som nært, hvorfor de ikke begge kan være på sagen. Advokat A1 har deltaget i X5's bryllup, X5 har deltaget i barnedåb/navnefester for hinandens børn og senest i sommerferien har X5 med familie været på besøg i flere dage hos advokat A1 i Jylland.

Det blev som præmis for Retten i Koldings kendelse af 3. juni 2021 lagt til grund, at X5 som følge af sit venskab med advokat A1 i medfør af retsplejelovens § 97, jf. forvaltningslovens § 3, nr. 5, måtte anses som inhabil, såfremt advokat A1 blev beskikket som forsvarer. Byretten har allerede taget stilling til, at

advokat A1 ikke kan være beskikket for T, og efter anklagemyndighedens opfattelse gælder dette også for ankesagens behandling.

Da X5's og advokat A1's venskab må betegnes som nært, kan advokat A1 påtage sig sagen, jf. retsplejelovens § 126, stk. 1, jf. de advokatetiske regler punkt 12, 2, nr. 4, eller principperne heri.

Videre bør hensynet til sagens karakter fortsat tillægges stor betydning. Beskikkes advokat A1 er X5 nødt til at trække sig som anklager ikke kun i sagen mod T, men også i de øvrige to sager, som er anket, ligesom hun ikke vil kunne behandle sagskomplekset længere, såfremt politiet finder frem til de ukendte medgerningsmænd, som stadig er på fri fod. Der har ikke været en forudgående klientrelation mellem T og advokat A1, ligesom der i øvrigt ikke foreligger andre grunde, der kan begrunde, at hensynet til det frie forsvarervalg i denne sag skal veje tungere end hensynet til sagens fremme og de ressourcer, der vil være forbundet med, at sagen skal overdrages til en anden anklager.

En beskikkelse af advokat A1 i landsretten kan være egnet til at skabe tvivl om X5's habilitet i forbindelse med byrettens behandling af sagskomplekset, hvor syv personer blev dømt, idet det bemærkes, at T havde modstridende interesser med sagens øvrige seks dømte. Advokat A1 var allerede involveret i sagen i byretten, hvor byretten traf afgørelse om afbeskikkelse af ham.

Han nåede i den forbindelse at have drøftelser med T. Da advokat A1 blev afbeskikket, overgik sagen til en anden advokat på advokat A1's kontor. At advokat A1 nu igen anmoder om beskikkelse, kan udadtil skabe tvivl om, hvorvidt han kan have været involveret i sagen for byretten, på trods af at han blev afbeskikket, uagtet at det ikke forholder sig sådan.

Advokat A1 har supplerende anført, at det bestrides, at byretten skulle have taget stilling til, at han ikke kan være forsvarer for T. Den af byretten afsagte kendelse af 3. juni 2021 omhandlede afbeskikkelse, idet byretten vurderede, at specialanklager X5 var inhabil, såfremt beskikkelsen af ham blev fastholdt. Anklagemyndigheden meddelte i den forbindelse, at en udskiftning af mødende anklager ville forsinke sagen i 2-3 måneder og nødvendiggjorde en omberømmelse af de retsmøder, hvor de 5 arrestanter efter planen kunne få deres sag afgjort som tilståelsessager. Byretten fandt derfor, at hans medvirken i byretssagen ville forsinke sagens behandling væsentligt, jf. retsplejelovens § 736, stk. 1, nr. 2, jf. § 735, stk. 3, nr. 2, og at hensynet til sagsbehandlingstiden vægtede tungere end det frie forsvarervalg. I ankesagen er situationen derimod den, at der endnu ikke er berammet hovedforhandling, og en beskikkelse af ham forsinker ikke sagens behandling, hvorfor anmodningen om beskikkelse fastholdes.

Advokat A1 har yderligere anført, at han ikke anser sig for at være inhabil såfremt han beskikkes, og specialanklager X5 forbliver på sagen, og at den tiltaltes frie forsvarervalg alt andet lige vægtes tungere end anklagemyndighedens valg af mødende anklager.

Advokat A1 har bestridt, at beskikkelse af ham skulle være egnet til at skabe tvivl om specialanklager X5's habilitet under byrettens behandling af sagen. Dette allerede fordi at byrettens behandling af sagen

er afsluttet forud for anmodningen om beskikkelse. Advokat A1 har endvidere bestridt at skulle være inhabil i medfør af de advokatetiske regler pkt. 12.2.4 og anført, at punktet i de advokatetiske regler omhandler situationer, hvor der eksisterer en forbindelse af familiemæssig karakter, en ikke ubetydelig økonomisk karakter, eller en erhvervmæssig karakter til en anden part. Hans forbindelse til specialanklager X5 er af venskabelig karakter, og der eksisterer således hverken en familiemæssig, økonomisk, eller erhvervmæssig forbindelse. Det fastholdes således, at han ikke er inhabil, hverken efter de advokatetiske regler eller efter retsplejelovens regler.

Såfremt landsretten finder, at advokat A1's relation til specialanklager X5 medfører inhabilitet, fastholdes anmodningen om beskikkelse, idet det frie forsvarervalg vejer tungere end anklagemyndighedens valg af mødende anklager. En beskikkelse af advokat A1 ses på ingen måde ses at forhindre sagens fremme. Der er således ikke (som det var tilfældet i byretten) et behov for at foretage en afvejning imellem det frie forsvarervalg og sagens fremme.

Landsrettens begrundelse og resultat

Byretten traf ved kendelse af 3. juni 2021 afgørelse om at tilbagekalde beskikkelsen af A1 som forsvarer for T under henvisning til, at advokat A1's medvirken væsentligt ville forsinke sagens behandling. Byretten har ikke ved afgørelsen taget stilling til, om advokat A1 vil kunne beskikkes som forsvarer for T i ankesagen.

Efter sagens oplysninger lægger landsretten til grund, at der består en tæt venskabsrelation mellem specialanklager X5 og advokat A1 .

SØIK har oplyst, at specialanklager X5 er anklager på sagen og også var det under dens forberedelse og ved retsmøderne i byretten. SØIK har endvidere oplyst, at sagen er en del af en stor og kompliceret sag med flere tiltalte, herunder pt. ukendte, personer, og at specialanklager X5 og SØIK vurderer, at hun vil blive inhabil i hele sagskomplekset, jf. retsplejelovens § 97, jf. forvaltningslovens § 3, nr. 5, hvis advokat A1 beskikkes som forsvarer for T .

Ifølge retsplejelovens § 730, stk. 1, har en tiltalt med de begrænsninger, der blandt andet følger af retsplejelovens § 734, ret til frit at vælge sin forsvarer. I retsplejelovens § 734, stk. 1, er anført en række tilfælde, hvor en advokat som følge af inhabilitet ikke må beskikkes som offentlig forsvarer. Bestemmelsen varetager – ligesom andre bestemmelser i retsplejelovens kapital 66 – grundlæggende retsplejemæssige hensyn til som led i en retfærdig rettergang at sikre et troværdigt og effektivt forsvar for personer, der er sigtede eller tiltalt i straffesager, jf. herved også artikel 6, stk. 3, litra c, i den europæiske menneskerettighedskonvention. Bestemmelsen må ses i sammenhæng med retsplejelovens § 126, hvorefter advokater skal udvise en adfærd, der stemmer overens med god advokatskik og med Advokatrådets vejledende advokatetiske regler.

Ifølge punkt 12.2, nr. 4, i de advokatetiske regler må en advokat ikke bistå en klient i situationer, hvor advokaten har en nær familiemæssig eller ikke ubetydelig økonomisk, erhvervsmæssig eller anden forbindelse til en part, som i sagen har modstridende interesser med klienten.

Henset til det oplyste om advokat A1's relation til sagens anklager, specialanklager X5, finder landsretten, at en beskikkelse af advokat A1 som forsvarer for T må antages at indebære en overtrædelse af de advokatetiske reglers punkt 12.2, nr. 4, eller princippet heri. Det kan efter det oplyste om specialanklager X5's involvering i sagen ikke føre til en anden vurdering, at hun, hvis advokat A1 beskikkes som forsvarer for T, vil udtræde af sagen.

På denne baggrund finder landsretten efter en samlet vurdering, at grundlæggende retsplejemæssige hensyn taler imod at imødekomme anmodningen om at beskikke advokat A1 som forsvarer for T.

Anmodningen tages derfor ikke til følge.

Thi bestemmes:

Anmodningen om beskikkelse af advokat A1 som forsvarer for T tages ikke til følge.

Der fastsættes frist til den **3. september 2021** for advokat T til at oplyse, hvilken advokat han ønsker beskikket som forsvarer. Hvis T ikke inden fristen oplyser, hvilken advokat han ønsker beskikket, vil landsretten beskikke en advokat fra listen af beneficerede advokater som forsvarer for T.

Sagen udsat.

Chris Olesen